

MZP/2017/710/165
24.07.2017

Ing. Herberková
Ing. Slavík, Ph.D.

Legislativní změny v oblasti nakládání s odpady ve vztahu k zákonu o integrované prevenci

1. Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, byla zásadně novelizována vyhláškou č. 83/2016 Sb., ze dne 14. března 2016. Uvedená novela je reakcí na novelizační zákon č. 223/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Primárním důvodem novelizace je řízení o porušení Smlouvy (tzv. infringementové řízení), které je s Českou republikou vedeno ze strany Evropské komise k nesprávné transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic. Vyhláška č. 383/2001 Sb. byla naposledy novelizována vyhláškou č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě. Tato poslední změna nemá vliv na aplikaci zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.

Z pohledu zákona o integrované prevenci jsou podstatné změny provedeny novelou č. 83/2016 Sb., a to zejména v náležitostech žádosti o souhlas k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů podle § 1 vyhlášky č. 383/2001 Sb., jelikož vydání souhlasu k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů podle § 14 odst. 1 zákona o odpadech se podle § 82 odst. 2 téhož zákona nahrazuje postupem v řízení o vydání integrovaného povolení podle zákona o integrované prevenci.

Podle § 39 odst. 12 zákona o odpadech je povolující úřad povinen přidělit zařízením ke sběru, výkupu, využívání nebo odstraňování odpadů, zařízením podle § 14 odst. 2 a malým zařízením podle § 33b odst. 1 zákona o odpadech nejpozději do 15 dnů ode dne vydání souhlasu podle § 14 odst. 1 zákona o odpadech, vydání integrovaného povolení podle zákona o integrované prevenci, ohlášení zahájení provozu zařízení podle 14 odst. 2 a § 33b odst. 1 zákona o odpadech identifikační číslo zařízení. Bod 5. přechodného ustanovení novely zákona o odpadech č. 223/2015 Sb. ukládal povinnost provozovatelům zařízení ke sběru, výkupu, využívání nebo odstraňování odpadů, provozovatelům zařízení podle § 14 odst. 2 zákona o odpadech a provozovatelům malých zařízení podle § 33b odst. 1 zákona o odpadech, jejichž provoz byl zahájen před účinností tohoto zákona a identifikační číslo zařízení jim nebylo přiřazeno, případně nebylo zveřejněno na portálu veřejné správy příslušného krajského úřadu příslušného podle místa zařízení a u mobilních zařízení podle sídla nebo bydliště provozovatele zařízení, oznámit tuto skutečnost příslušnému krajskému úřadu do 31. 1. 2016. Příslušný krajský úřad přidělil těmto zařízením identifikační čísla zařízení do 30. dubna 2016. Při vedení průběžné evidence a v ročním hlášení o produkci a nakládání s odpady jsou původci a oprávněné osoby povinni identifikační čísla zařízení používat po 30. 6. 2016.

Žádost o souhlas podle § 14 odst. 1 zákona o odpadech obsahuje identifikační číslo zařízení podle § 1 odst. 1) písm. p) vyhlášky č. 383/2001 Sb., pokud je souhlas k provozování zařízení vydáván k již existujícímu zařízení; v případě mobilních zařízení je identifikační číslo zařízení přidělené krajským úřadem příslušným podle sídla. Způsob přidělování identifikačních čísel zařízení je stanoven ve vyhlášce č. 383/2001 Sb. pod ustanovením § 24a.

Dle odst. 5) stejného ustanovení vyhlášky č. 383/2001 Sb. je již jednou přidělené identifikační číslo zařízení neměnné, a nelze jej odstranit ani přidělit jinému zařízení. Identifikační číslo zařízení je spojeno s konkrétním zařízením, tudíž považujeme za nezbytné uvést příslušné identifikační číslo do popisu zařízení a popisů umístění zařízení v rozhodnutí o žádosti dle § 13 odst. 3) písm. c) zákona o integrované prevenci. Vzhledem k možným budoucím úpravám informačního systému integrované prevence se uvažuje o přidání identifikačního čísla zařízení podle zákona o odpadech mezi identifikaci zařízení podle zákona o integrované prevenci.

Výše uvedený požadavek na přidání identifikačního čísla zařízení do rozhodnutí o žádosti nezakládá povinnost provedení přezkumu závazných podmínek integrovaného povolení podle § 18 odst. 2 až 6 zákona o integrované prevenci. Doporučujeme přidání identifikačního čísla zařízení provést při ohlášení plánované změny provozu zařízení provozovatelem postupem podle § 19a odst. 1 až 3 zákona o integrované prevenci.

Mezi další změny v žádosti o souhlas podle § 1 a § 2 vyhlášky č. 383/2001 Sb. je nově pod písm. j) uvedena povinnost uvést roční projektovanou kapacitu zařízení a další kapacity odpovídající danému typu zařízení související s jeho provozem podle tabulky č. 1 kapacit zařízení obsažené v příloze č. 22. Uvedené kapacity jsou uvedeny níže a uvádí se s přesností na celá čísla.

Roční projektovaná kapacita zařízení	t/rok	Množství odpadů v tunách za rok, které může zařízení za rok přijmout podle projektové dokumentace. Pokud neexistuje projektová dokumentace, uvede se plánovaná kapacita.
Roční projektovaná zpracovatelská zařízení	t/rok	Množství odpadů v tunách za rok, které může zařízení za rok zpracovat podle projektové dokumentace. Pokud neexistuje projektová dokumentace, uvede se plánovaná kapacita.
Projektovaná denní zpracovatelská kapacita	t/den	Množství odpadů, které lze s ohledem na používanou technologii přijmout do zařízení ke zpracování za jeden den. Pokud neexistuje projektová dokumentace, uvede se plánovaná kapacita. Údaj má vztah k tomu, zdali bude mít zařízení integrované povolení podle zákona o integrované prevenci.
Maximální okamžitá kapacita zařízení	t	Maximální množství odpadů, které se může v jeden okamžik nacházet v zařízení.
Celková projektovaná kapacita skládky	m ³	Kapacita skládky pro uložení odpadů v metrech krychlových tak, jak je uvedena v projektové dokumentaci.
Volná kapacita skládky	m ³ , t	Rozdíl objemu celkové projektované kapacity a objemu všech odpadů uložených na skládku od zahájení provozu, stav platný k 31. prosinci vykazovaného roku. Přepočtení přijatých odpadů na skládky z metrů krychlových na tuny se provede pomocí zjištěných údajů provedeního monitoringu skládky podle technické normy ČSN 83 8036.
Plánovaná kapacita skládky	m ³	Celková projektovaná kapacita případných dalších plánovaných etap rozšiřování skládky.

Tabulka 1 Kapacity zařízení

Z pohledu integrované prevence stojí za povšimnutí projektovaná denní zpracovatelská kapacita uvedena v hodnotě t/den, v jejíž definici je přímo uveden zákon o integrované prevenci. Výše uvedená kapacita má smysl především pro stanovení denní kapacity zařízení spadajících do přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, kat. 5.3. b) *Využití nebo využití kombinované s odstraněním jiných než nebezpečných odpadů, při kapacitě větší než 75 t za den a zahrnující nejméně jednu z následujících činností, s výjimkou čištění městských odpadních vod - 1. biologická úprava* (kompostárny). U těchto zařízení bývá určení denní kapacity zařízení problematické. Daná kapacita má význam i u řady dalších typů zařízení. Ve stávající úpravě bývá v technické dokumentaci obvykle formát kapacit stanoven ve formě roční projektované (maximální) kapacity zařízení a denní kapacita zařízení není optimálně ošetřena.

Výše uvedené kapacitní údaje, pokud nejsou duplicitní s požadavky vyhlášky č. 288/2013 Sb., musí být uváděny i v žádosti o vydání integrovaného povolení v souladu s požadavky § 4 odst. 1) písm. o) zákona o integrované prevenci.

Žádost o souhlas nově obsahuje pod písm. r) opatření pro ukončení provozu zařízení k nakládání s odpady a způsob jeho zabezpečení, který zajistí, že zařízení nebude po ukončení provozu ohrožovat zdraví lidí a životní prostředí. Výše uvedené opatření je již ošetřeno v příloze č. 1 vyhlášky č. 288/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci, Vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění v kap. 15 *Ukončení provozu zařízení*. Současně je toto opatření zařazeno do závazných podmínek provozu v rozhodnutí o žádosti podle § 13 odst. 4) písm. b) zákona o integrované prevenci.

2. Vyhláška č. 93/2016 Sb. o Katalogu odpadů

Původní vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), byla zrušena a nahrazena novou vyhláškou č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů (dále jen „Katalog odpadů“), která nabyla účinnosti dne 1. dubna 2016.

Důvodem pro novelizaci a v konečném důsledku vydáním nové vyhlášky bylo transponování nového Rozhodnutí Komise 2014/955/EU ze dne 18. prosince 2014, kterým se mění Rozhodnutí 2000/532/ES do české legislativy.

V rámci Katalogu odpadů byly textově upraveny názvy skupin a jednotlivých druhů odpadů a současně byly doplněny následující druhy odpadů:

- 01 03 10* Červený kal z výroby oxidu hlinitého obsahující nebezpečné látky neuvedený pod číslem 01 03 07
- 16 03 07* Kovová rtuť
- 19 03 08* Částečně stabilizovaná rtuť

Výše uvedené formulační změny v názvech skupin a druhů odpadů v Katalogu odpadů nezakládají důvody k přezkumu podle § 18 odst. 2 až 6 zákona o integrované prevenci.

Vzhledem k tomu, že podstatná část vydaných integrovaných povolení obsahuje seznam odpadů, se kterými je v rámci zařízení nakládáno, či jiné odkazy na Katalog odpadů, považujeme za vhodné uvést názvy skupin a druhů odpadů do souladu s novým Katalogem odpadů při nejbližším změnovém rozhodnutí integrovaného povolení. Výše uvedené nezakládá důvody pro provedení přezkumu závazných podmínek podle § 18 odst. 2 až 6 zákona o integrované prevenci.

Zákonem č. 169/2013 Sb. byl novelizován zákon o odpadech, který v novelizovaném ustanovení § 6 odst. 5 uvádí, že autovrak, ze kterého byly způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem demontovány všechny nebezpečné části a odčerpány všechny provozní náplně, lze zařadit do kategorie ostatní odpad bez provedení hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Původní znění § 2 odst. 5 Katalogu odpadů bylo v rozporu s výše uvedeným zněním zákona, jelikož zpracovatel autovraků mohl autovrak zařazený pod katalogové číslo 16 01 04* předat jinému zpracovateli pod katalogovým číslem 16 01 06 pouze po odstranění všech nebezpečných látek a vyloučení nebezpečných vlastností. Výše uvedený rozpor byl dán do souladu v novém Katalogu odpadů, konkrétně v ustanovení § 6 odst. 4, kde již není po odnětí nebezpečných částí autovraků a odčerpání provozních kapalin požadováno osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadů.

Pro provozovatele zařízení ke sběru autovraků nedochází ve vztahu k zákonu o integrované prevenci k žádným změnám, jelikož stále postupují v souladu s vyhláškou č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (o podrobnostech nakládání s autovraky), ve znění pozdějších předpisů.

3. Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

Dne 1. ledna 2017 nabyla účinnosti vyhláška č. 387/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů (s výjimkou čl. I bodu 28, který nabývá účinnosti až 1. ledna 2018).

V návaznosti na novelizaci zákona o odpadech č. 223/2015 Sb., která zahrnuje sedimenty do působnosti zákona o odpadech, bylo potřeba nastavit podmínky pro využití odpadů na povrchu terénu. Podmínky jsou uvedeny v příloze č. 11 bod 6 vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Mezi další změny patří zrušení výjimky pro využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů na povrchu terénu v případě, že z nich lze odebrat reprezentativní vzorek, protože touto výjimkou docházelo k obcházení zákazu jejich využívání na povrchu terénu. Nově zní § 12 odst. 1 vyhlášky č. 294/2005 Sb., následovně: *na povrchu terénu nelze využívat odpady nebezpečné, odpady kategorie ostatní odpad, které vznikly úpravou nebezpečných odpadů s výjimkou případů odstranění nebezpečných složek v odpadu, směsné komunální odpady, odpady uvedené v příloze č. 5 a výstupy z úpravy směsných komunálních odpadů. Na povrchu terénu dále nelze využívat stavební a demoliční odpady s výjimkou zeminy, jalové horniny, hlušiny, sedimentů, recyklátu ze stavebního a demoličního odpadu a vybouraných betonových nebo železobetonových bloků využívaných jako náhrada za lomový kámen k účelům, pro které není technicky možné využít recyklát ze stavebního a demoličního odpadu. Zákaz využívání stavebních a demoličních odpadů podle tohoto odstavce se nevztahuje na jejich využívání při uzavírání skládek k vytváření uzavírací těsnicí vrstvy skládky.*

Příloha č. 5 nově zavádí výjimku pro pneumatiky využívané při výstavbě a uzavírání skládek a to zahrnutím pneumatik do části A bodu 1 Odpady vznikající z výrobků podléhajících zpětnému odběru (§ 38 zákona o odpadech).

Část B přílohy č. 5 upřesňuje podmínky pro ukládání na skládky za určitých podmínek pro neupravené směsné komunální odpady (bod 3) a biologicky rozložitelné odpady (bod 4).

Směsné komunální odpady bude možno ukládat na skládky pouze v případě vyřídění nebezpečných složek komunálního odpadu, komodit určených ke zpětnému odběru a zajištění odděleného soustředování využitelných složek. U biologicky rozložitelných odpadů pouze, pokud se bude jednat

o biologicky rozložitelnou složku směsných komunálních odpadů a musí být splněny body 10 a 11 přílohy č. 1.

Výše uvedený bod 28 čl. I stanovuje, že v příloze č. 4 vyhlášky č. 294/2005 Sb., se doplní bod 11, který nově zní: *výstup z úpravy směsných komunálních odpadů může být ukládán na skládku, pouze pokud jeho výhřevnost v sušině nepřekročí hodnotu 6,5 MJ/kg. Tento parametr je kritickým ukazatelem, který se v případě opakovaných dodávek sleduje s četností podle tabulky č. 4.4.*

Roční produkce odpadu nebo výstupu	Četnost kontrol
0 - 1 000 t	2 x za rok*
1 001 - 5 000 t	4 x za rok*
5 001 a více t	12 x za rok*

Tabulka 2 Tabulka č. 4.4.

Parametr 6,5 MJ/kg se netýká obecně všech odpadů ukládaných na skládky, ale je konkrétně upraven pro technologie na třídění/úpravu směsných komunálních odpadů.

Vzhledem k novému zařazení sedimentů pod působnost zákona o odpadech a ke změně parametru výhřevnosti bude nutno provést přezkum závazných podmínek vydaných integrovaných povolení dle § 18 odst. 2 písm. c) zákona o integrované prevenci. Konkrétně se jedná o zařízení patřící do kategorie činností 5.4. *Skládky, které přijímají více než 10 t odpadu denně nebo mají celkovou kapacitu větší než 25 000 t odpadu, s výjimkou skládek inertního odpadu* dle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Vzhledem k termínu nabytí účinnosti výše zmíněného bodu 28 čl. I změnové vyhlášky je doporučeno provést přezkum integrovaných povolení pro předmětná zařízení nejlépe do 31. 12. 2017.

Schválil: Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence